

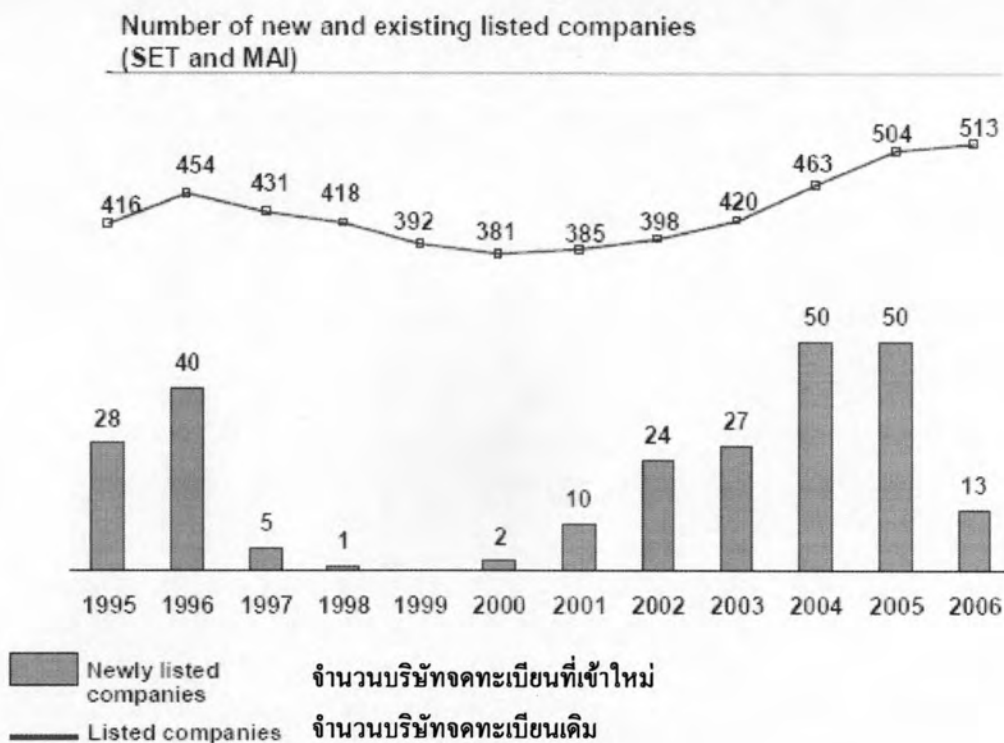
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"ทุน" ของกิจการ เป็นตัวกำหนดขนาดของธุรกิจในช่วงเริ่มต้น และ"ความสามารถในการหาทุน" ของกิจการมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการเติบโตของธุรกิจ เนื่องจากธุรกิจที่เติบโตอย่างก้าวกระโดดสามารถขายสินค้าได้มากขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่กิจการไม่สามารถหาทุนมารองรับการผลิตสินค้าหรือรองรับการขยายตัวได้ทัน กิจการก็คงไปไม่รอด ส่วน "ต้นทุนของเงินทุน" ของกิจการเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกับคู่แข่ง (ฉันทพงศ์ พันธเกียรติไพศาล, 2548) ดังนั้นการมีตลาดที่มีต้นทุนต่ำสำหรับระดมทุนจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก

ตลาดทุนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ก็คือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand: SET) ซึ่งกิจการหรือบริษัทที่มีขนาดใหญ่ด้วยทุนจดทะเบียน 300 ล้านบาทขึ้นไปสามารถระดมทุนได้โดยตรงจากนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ส่วนกิจการหรือบริษัทที่มีขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ด้วยทุนจดทะเบียน 20 ล้านบาทขึ้นไป ที่มีศักยภาพในการเติบโตสูงสามารถเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: mai) โดยการนำกิจการเข้าตลาดหุ้น ก็คือการกระจายหุ้นของกิจการให้ผู้ลงทุนหรือการขายหุ้น (Initial Public Offering: IPO) เพื่อบริษัทจะนำเงินไปลงทุน ซึ่งเรียกว่าการระดมทุนในตลาดแรก (Primary Market) ส่วนหุ้นที่ผู้ลงทุนได้มาจากตลาดแรกสามารถนำมาซื้อขายเปลี่ยนมือได้ในตลาดรอง (Secondary Market) ซึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจของตลาดหุ้นสำหรับผู้ลงทุน ด้วยเหตุนี้ ตลาดทุนจึงเป็นทางเลือกของแหล่งระดมทุนสำหรับกิจการ/องค์กร และเป็นทางเลือกในการออมนอกเหนือจากตลาดเงินสำหรับประชาชน โดยมีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร ทำหน้าที่หลักเป็นตลาดรองที่สำคัญของตลาดทุนไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต.ล.ท.) เริ่มเปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นวันแรก ในวันที่ 30 เมษายน 2518 โดยมีหลักทรัพย์จดทะเบียนเข้าซื้อขายจำนวน 16 หลักทรัพย์ ส่วนตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ได้เริ่มเปิดการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก ในวันที่ 17 กันยายน 2544 โดยมีบริษัทในกลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตสูงและมีศักยภาพให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัจจุบัน มีหลายบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ mai ที่สามารถเติบโตได้จึงสามารถย้ายไปซื้อขายใน ต.ล.ท.แล้ว

ในช่วงระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา พบว่า ความตื่นตัวของผู้ประกอบการเอกชนที่ให้ความสนใจและสำคัญต่อการระดมทุนจากตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทยมีมากขึ้น และความสนใจที่เพิ่มขึ้นของประชาชนต่อการลงทุนในหลักทรัพย์จดทะเบียน ซึ่งพิจารณาได้จากจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เพิ่มขึ้น, มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดที่ปรับตัวสูงขึ้น, มูลค่าการซื้อขายปรับตัวสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์, ผู้ลงทุนบุคคลมีสัดส่วนมากที่สุดในตลาดหลักทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนในรูปแบบเงินปันผลที่ปรับตัวสูงขึ้น ตามแผนภาพด้านล่างนี้

แผนภาพที่ 1-1 จำนวนบริษัทจดทะเบียนเดิมและเข้าใหม่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ณ 29 กันยายน 2549 (ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

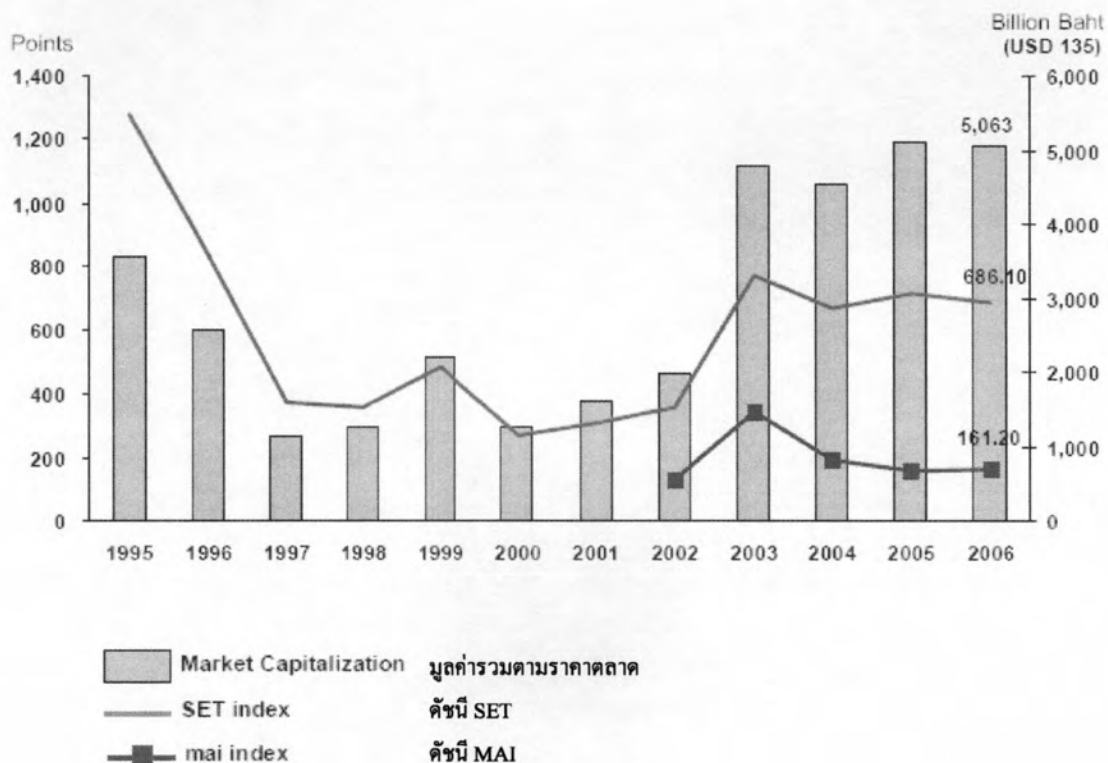
ปี	จำนวนบริษัท จดทะเบียนที่เข้าใหม่	มูลค่าระดมทุน (ล้านบาท)	มูลค่าหลักทรัพย์ ณ ราคา IPO (ล้านบาท)
2549	11	31,775.94	89,631.15
2548	36	29,759.30	110,948.31
2547	36	75,883.46	227,285.33
2546	21	22,500.70	100,361.16

ตารางที่ 1-1 จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เข้าใหม่, มูลค่าระดมทุนและมูลค่าหลักทรัพย์ในราคา IPO ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ 30 กันยายน 2549 (ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

ปี	2549	2548	2547	2546
จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เข้าใหม่	2	14	14	5

ตารางที่ 1-2 จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เข้าใหม่ และมูลค่าหลักทรัพย์ในราคา IPO ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ณ 30 กันยายน 2549 (ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

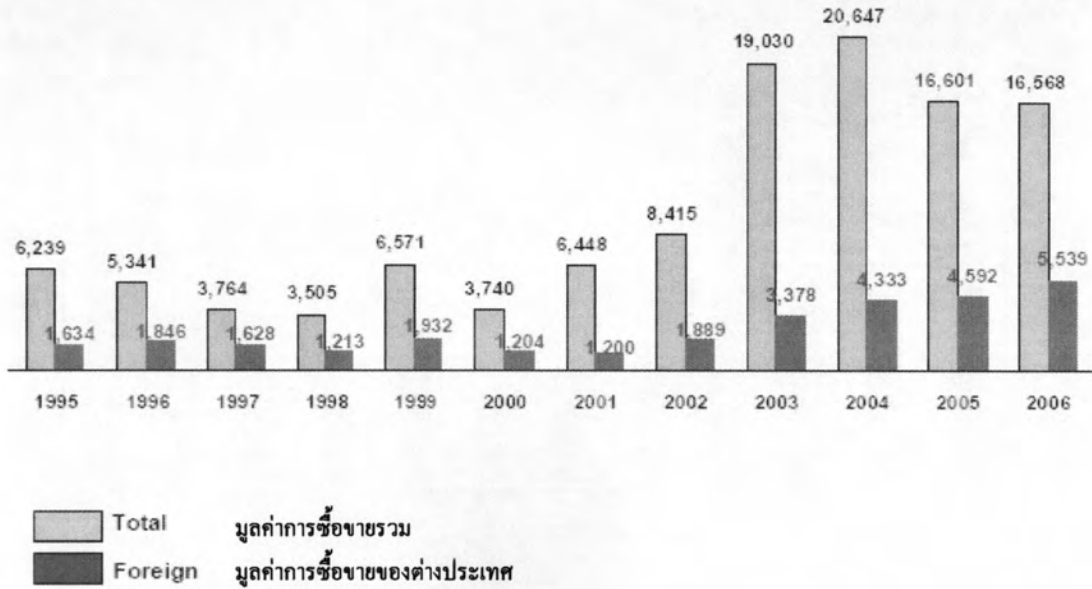
Market Capitalization and Index

แผนภาพที่ 1-2 มูลค่ารวมตามราคาตลาด, ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและดัชนีตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ณ 29 กันยายน 2549 (ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

Average daily turnover

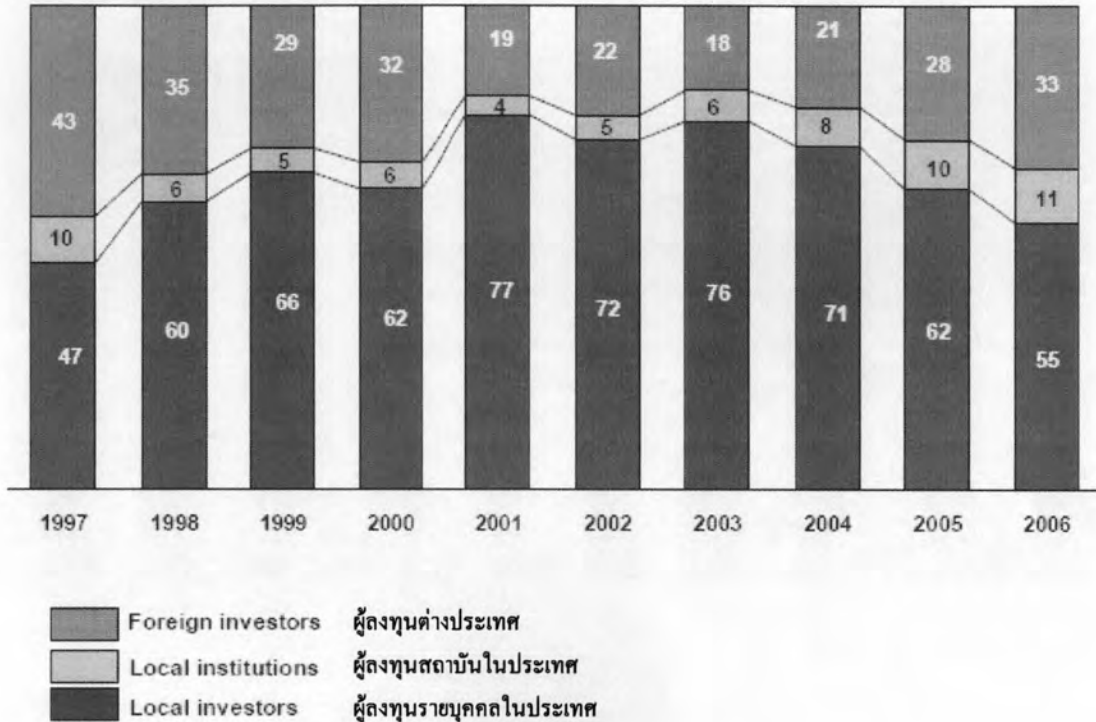
Unit: Million Baht

แผนภาพที่ 1-3 มูลค่าการซื้อขายรวมและมูลค่าการซื้อขายของผู้ลงทุนต่างประเทศในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและดัชนีตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ๒๙ กันยายน 2549 (ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

Transactions by investor type

Unit: Percent

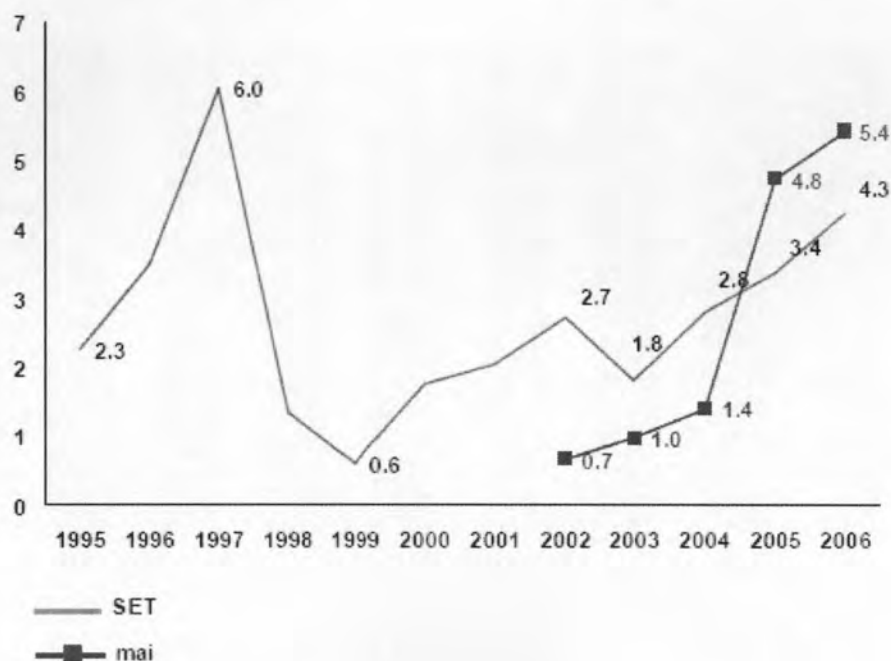

แผนภาพที่ 1-4 สัดส่วนการซื้อขายตามประเภทผู้ลงทุนในตลาดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และดัชนีตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ณ 29 กันยายน 2549 (ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีจำนวนบัญชีเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวนสูงถึง 64 ล้านบัญชี ในขณะที่จำนวนบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์มีเพียงประมาณ 0.46 ล้านบัญชี และจำนวนผู้ลงทุนในประเทศไทย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.42 ของประชากรทั้งประเทศเท่านั้น (ประมาณการไตรมาสที่ 2 ของปี 2549) แสดงให้เห็นว่า ยังคงมีช่องว่างในการเติบโตของผู้ลงทุนไทยรายใหม่ในตลาดทุนได้อีกมาก นอกจากนี้ มูลค่าซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet) ของไทย คิดเป็นร้อยละ 6.5 ของมูลค่าซื้อขายทั้งหมด ในขณะที่ของเกาหลีมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 45 (ที่มาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

Market dividend yield

แผนภาพที่ 1-5 อัตราผลตอบแทนในรูปแบบเงินปันผลของตลาดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและดัชนีตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ณ 29 กันยายน 2549 (ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

สิ่งเหล่านี้ เป็นตัวสะท้อนการเติบโต ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานของตลาดหลักทรัพย์ที่ชัดเจนและสำคัญ อันเป็นผลให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และบริษัทที่สนใจเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในอนาคต ได้หันมาให้ความสำคัญต่อการสร้างความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสของบริษัท ในสายตาของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้ลงทุนทั้งในและนอกประเทศ นั่นคือ การสร้างบรรษัทภิบาลที่ดีให้กับบริษัทของตนเอง

ความน่าเชื่อถือของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง สำหรับผู้ลงทุนสถาบัน (Institutional Investors) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งผู้ลงทุนรายย่อย/รายบุคคล (Retail Investors) และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่ทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ด้วยตนเอง เพื่อใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจลงทุน ตลาดหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนจึงต้องเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถและความน่าเชื่อถือในการดึงดูด

ความสนใจของผู้ลงทุนให้มากยิ่งขึ้น ด้วยการผสมผสานกลยุทธ์การบริหารด้านการเงิน การสื่อสาร การตลาดและการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี รวมทั้งจัดการกับข้อมูลสำคัญๆ ของบริษัทจดทะเบียนและเผยแพร่ให้แก่ผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ สื่อมวลชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับความทราบและมีความเข้าใจที่ถูกต้อง ผ่านบุคคลที่เข้ามาทำหน้าที่ “นักลงทุนสัมพันธ์” (Investor relations)

“นักลงทุนสัมพันธ์” ไม่ใช่เรื่องใหม่แต่กำลังเป็นแนวโน้มที่มาแรง (BrandAge, 2547, ฉบับที่ 2) เนื่องจากพฤติกรรมของนักลงทุนในปัจจุบันเปลี่ยนไปจากยุคก่อนตรงที่มีการลงทุนอย่างระมัดระวัง ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีตประกอบกับนักลงทุนมีเครื่องมือในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในด้านการลงทุนมากขึ้น ขณะที่ตลาดหลักทรัพย์เองก็ผลักดันในเรื่องของการทำนักลงทุนสัมพันธ์อย่างจริงจัง เพื่อให้ให้นักลงทุนได้รับข่าวสารที่แท้จริง ไม่ใช่เป็นข้อมูลที่เข้ามาช่วยในการปั่นหุ้นจึงทำให้นักลงทุนสัมพันธ์กลายมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือหรือความเชื่อมั่นในองค์กร ดังนั้นนักลงทุนสัมพันธ์ ก็คือ การทำ Corporate Representation เพื่อให้ภาพรวมขององค์กรดูดีในสายตาของนักลงทุนทั่วโลก เพื่อให้เกิดผลดีกับราคาหุ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งในอดีต กว่า 90% ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ส่วนใหญ่จะไม่มีการทำนักลงทุนสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยจะทำแค่ในช่วงที่จะนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดและเริ่มต้นซื้อขาย หลังจากนั้นจะไม่มีการทำต่อเนื่อง อาจจะเป็นเพราะว่าปริมาณการซื้อขายของบริษัทไม่มากพอก็ได้ ขณะที่บริษัทใหญ่ๆ ที่มีไม่เกิน 10% จะให้ความสำคัญกับการทำนักลงทุนสัมพันธ์ เพราะจะช่วยในเรื่องของความเชื่อมั่นซึ่งจะเกี่ยวเนื่องมาถึงมูลค่าของหุ้นที่จะมีความเสถียรค่อนข้างสูง อาทิ ปูนซิเมนต์ไทย ที่ผู้บริหารระดับสูงจะออกมาให้ข่าวอย่างต่อเนื่องถึงผลประกอบการตลอดจนแผนการลงทุนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง นอกจากนี้ ยังมี การใช้เครื่องมือที่เป็นสื่อทั้งหลาย อาทิ สื่อโฆษณาทีวี ช่วยในการทำนักลงทุนสัมพันธ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนได้เป็นอย่างดี การผลักดันจากตลาดหลักทรัพย์ตลอดจนพฤติกรรมการเล่นหุ้นที่เปลี่ยนไปของนักลงทุน ทำให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในปัจจุบันต้องหันมาให้ความสำคัญกับการทำนักลงทุนสัมพันธ์มากขึ้น โดยหันมาทำแบบต่อเนื่องระยะยาวแทนที่จะทำในช่วงแรกที่น่าหุ้นเข้าเทรดเหมือนที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังมีการมองไปที่การตั้งทีมงานนักลงทุนสัมพันธ์ขึ้นมาเหมือนกับที่บริษัทใหญ่ๆ ทำกัน และมีบางส่วนหันไปใช้บริการของเอเจนซีฟิวเจอร์ที่มีการให้บริการด้านนี้ ซึ่งจะเข้ามาทำหน้าที่ตั้งแต่การให้คำปรึกษา การวางระบบตลอดจนการเทรนนิ่งหรือฝึกอบรม

บทบาทการสื่อสารผ่านนักลงทุนสัมพันธ์ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญต่อบริษัทจดทะเบียนทุกแห่งในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้วยการสื่อสารข้อมูลสองด้านระหว่างบริษัทจดทะเบียนและผู้ที่เกี่ยวข้องข้อมูลของบริษัท เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญของบริษัทเผยแพร่อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นการแสดงความรับผิดชอบโดยตรงของแต่ละบริษัท ขณะเดียวกัน นักลงทุนสัมพันธ์จะเป็นบุคคลที่รวบรวมและเปรียบเทียบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับผู้ถือหุ้นของบริษัท แล้วนำเสนอรายงานให้ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทรับทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการประเมินสถานะและมูลค่าหุ้นของบริษัทในมุมมองของผู้ลงทุนโดยทั่วไปในขณะเวลานั้น

ยิ่งสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญของผู้ลงทุน การเปิดเผยข้อมูลของนักลงทุนสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพก็ยิ่งมีส่วนช่วยลดความผันผวนของราคาหุ้น โดยไม่มีเหตุอันสมควรและสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของบริษัทไปยังตลาดหลักทรัพย์และผู้ลงทุน เพราะผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับสารสนเทศที่ครบถ้วน เพียงพอ และทันเวลาต่อการใช้ตัดสินใจลงทุนอย่างทั่วถึง

ในปัจจุบัน องค์กรที่มีบทบาทในการกำกับดูแลตลาดทุนไทย ได้ให้ความสำคัญต่อหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือบรรษัทภิบาลที่ดี ซึ่งประเด็นหนึ่งที่สะท้อนการปฏิบัติตามหลักการนี้ คือ “ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน” โดยพิจารณาจากการให้มีผู้รับผิดชอบงานผู้ลงทุนสัมพันธ์ และการเปิดเผยสารสนเทศตามกฎระเบียบข้อบังคับที่กำหนด

องค์กรที่มีบทบาทกำกับดูแลตลาดทุนไทย และบริษัทจดทะเบียนโดยตรง ก็คือ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.) ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2535 ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยกำหนดภารกิจหลักขององค์กรว่า “กำกับและพัฒนาตลาดทุนของประเทศให้มีประสิทธิภาพ ยุติธรรม โปร่งใส และน่าเชื่อถือ” และภายใต้แผนกลยุทธ์ของ ก.ล.ต. ปี 2548 – 2550 ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. โดยมุ่งเน้น 4 ด้านหลัก ดังนี้

- พัฒนาระบบและกลไกในตลาดทุนให้น่าเชื่อถือ
- พัฒนาองค์กรให้มีความยุติธรรม โปร่งใส และทันสมัย
- อำนวยความสะดวกแก่ผู้ระดมทุนให้มีความสะดวกเข้าถึงตลาดทุนได้สะดวก และมีรูปแบบที่หลากหลาย
- พัฒนาโครงสร้างตลาดทุนให้สมบูรณ์

ส่วนตลาดหลักทรัพย์ ถือเป็นอีกองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทในตลาดทุนไทย ตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยกำหนดภารกิจองค์กรไว้ ดังนี้

- สนับสนุนการขยายฐานผู้ลงทุน โดยให้ความสำคัญกับผู้ลงทุนทุกประเภท ควบคู่ไปกับการสร้างวัฒนธรรมในการลงทุน
- มีระบบซื้อขายหลักทรัพย์และระบบสนับสนุนที่มีความปลอดภัยและเชื่อถือได้ ตามมาตรฐานสากลโดยใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ
- ให้บริการด้านการเปิดเผยข้อมูลที่รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมทั้งการให้ความรู้และความเข้าใจในเรื่องการลงทุนอย่างทั่วถึง
- ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติต่างๆ อย่างยุติธรรมตามเจตนารมณ์ของ ข้อกำหนดที่ยึดหลักการของความมีจริยธรรม
- จัดให้มีหลักทรัพย์เพื่อการระดมทุนที่มีคุณภาพและหลากหลาย
- มีการปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญเชิงประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความรวดเร็ว ความมีคุณภาพ การมีต้นทุนที่ต่ำ และการบริหารความเสี่ยงอย่างรัดกุมขององค์กรของบริษัทย่อย และของผู้เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2536 ตลาดหลักทรัพย์ได้ปรับปรุงกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับมาตรฐานการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน ที่ใช้บังคับกับหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 (มารวย ผดุงสิทธิ์, 2548: 102-105) ที่มีการรวมอำนาจหน้าที่การกำกับดูแลและการวางนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมหลักทรัพย์ ทั้งตลาดแรกและตลาดรองเข้าด้วยกัน โดยมีคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (คณะกรรมการ ก.ล.ต.) เป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ และมีสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นผู้ปฏิบัติ จึงเป็นการลดความซ้ำซ้อน ค่าใช้จ่ายและขาดเอกภาพในการแก้ปัญหาและพัฒนาตลาดทุน โดยเฉพาะการพัฒนามาตรฐานการเปิดเผยสารสนเทศของ ค.ล.ท. ใช้นโยบายเปิดเผยข้อมูลอย่างเต็มที่ (Open-door Policy) เป็นการเปิดโอกาสให้นักวิเคราะห์และผู้ลงทุนได้เข้าพบผู้บริหารระดับสูงของบริษัทจดทะเบียน เพื่อรับฟังถึงทิศทาง แนวคิดในการบริหารและเยี่ยมชมกิจการ อีกทั้ง ได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักลงทุนสัมพันธ์และการส่งเสริมบรรษัทภิบาลที่ดีของบริษัทจดทะเบียน (Good Corporate Governance)

การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ในช่วงปี 2518 จนถึงปี 2547 ได้ผ่านช่วงเวลา ที่รุ่งเรืองและภาวะที่ซบเซา ตลาดทุนไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายสิบปี เกี่ยวกับการเสริมสร้างความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูล การประสานความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับผู้ถือหุ้น/ผู้ลงทุนผ่านนักกลางทุนสัมพันธ์ และการเพิ่มระดับบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งมีผลให้ตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทยเป็นที่ยอมรับในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีจากผู้ลงทุนทั่วโลกซึ่งสามารถสรุปพัฒนาการที่สำคัญได้ (มารวย ผดุงสิทธิ์, 2548: 65-149) เพื่อประโยชน์ของผู้ลงทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ ดังนี้

ปี 2523 - มีการออกข้อกำหนดการเปิดเผยฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ลงทุน

ปี 2524 - ประกาศใช้หลักเกณฑ์การขึ้นเครื่องหมาย NP (Notice Pending) บนหลักทรัพย์ในกรณีที่บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นั้นมีข่าวสารหรือสารสนเทศ ซึ่งอาจกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ แต่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังไม่ได้รับข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจากบริษัทดังกล่าว และเมื่อตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้รับข้อมูลจากบริษัทนั้นมาเผยแพร่ให้ผู้สนใจลงทุนได้ทราบแล้ว ตลาดหลักทรัพย์ฯ ก็จะขึ้นเครื่องหมาย NR (Notice Received) แทนเครื่องหมาย NP เพื่อช่วยให้ผู้ลงทุนได้ใช้ความระมัดระวังและติดตามข้อสนเทศให้ชัดเจนเมื่อจะซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่มีเครื่องหมาย NP หรือ NR

ปี 2527 - เพื่อการคุ้มครองนักลงทุน ได้กำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลโดยครบถ้วน การห้ามบุคคลลงในซื้อขายหุ้น (Insider Trading) การกำกับดูแลการสร้างราคา โดยมีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนไว้ด้วย

ปี 2532 - กำหนดแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูล ในกรณีที่บริษัทเพิ่มหรือลดทุน

- ประกาศใช้เครื่องหมาย DS (Designated Securities) ติดบนหลักทรัพย์ ในกรณีที่หลักทรัพย์นั้นมีราคาหรือปริมาณการซื้อขายผิดปกติ

ปี 2536 - วางแนวทางการเปิดเผยข้อมูลให้ครอบคลุมถึงการได้มาและจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สินที่สำคัญ รายการที่เกี่ยวข้องกันที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การเข้าครอบงำกิจการ ซึ่งรวมถึงการรวมกิจการเพื่อจดทะเบียนทางอ้อมกับตลาดหลักทรัพย์ฯ

- เริ่มให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักลงทุนสัมพันธ์และบรรษัทภิบาล

ปี 2538 - การรณรงค์ให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ฯ มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ลงทุนที่จะเข้าร่วมถือหุ้นของบริษัท เน้นให้บริษัทให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน การจัดทำงบการเงินรวมและงบกระแสเงินสด การจัดทำบทวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการของบริษัท (Management Discussion & Analysis: MD&A)

ปี 2541 - การสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งส่งเสริมบริษัทจดทะเบียนให้มีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) เพื่อให้ผู้ลงทุน คู่ค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทมีความมั่นใจในการบริหารจัดการของบริษัท และเพิ่มความน่าสนใจลงทุนในบริษัทแก่ผู้ลงทุนไทยและชาวต่างประเทศ

- ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ให้การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันกรรมการบริษัท (Institute of Directors: IOD) เพื่อเป็นรากฐานของระบบการกำกับดูแลที่ดี

- การพัฒนางานด้านเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้ลงทุน โดยกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนนำส่งและเผยแพร่สารสนเทศทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ELCID) เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษพร้อมกัน ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2541 เป็นต้นไป

ปี 2542 - การขยายฐานข้อมูลความรู้สำหรับผู้ลงทุน จึงได้ริเริ่มโครงการ “บริษัทจดทะเบียนพบผู้ลงทุน” เพื่อผู้ลงทุน นักวิเคราะห์หลักทรัพย์และสื่อมวลชนได้รับทราบข้อมูลการดำเนินงานและแนวโน้มธุรกิจจากบริษัทจดทะเบียนโดยตรง

- การพัฒนากระบวนการเทียบและการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยปรับกระบวนการเทียบเกี่ยวกับการดูแลผู้เกี่ยวข้องในธุรกิจหลักทรัพย์ และส่งเสริมให้หน่วยงานและองค์กรธุรกิจในตลาดทุนไทยมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ปี 2543 - ส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมถึงการกำกับดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์และบริษัทสมาชิก ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องจากปี 2542

ปี 2544 - ส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยออกข้อกำหนดเรื่องแนวทางปฏิบัติตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี และกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนรายงานการ

ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ 15 ข้อไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท เริ่มตั้งแต่ปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2545

- การเพิ่มความมั่นใจแก่ผู้ลงทุน โดยบริษัทจดทะเบียนให้ข่าวสารข้อมูลผ่านหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ และมีการรวมตัวกันของบริษัทจดทะเบียนในการจัดตั้งเป็นชมรมนักลงทุนสัมพันธ์ เพื่อมุ่งเน้นให้มีการเปิดเผยข้อมูลคุณภาพแก่ผู้ลงทุน ส่งผลให้ได้รับความสนใจและความเชื่อถือจากผู้ลงทุนมากขึ้น

ปี 2545 - ส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยจัดตั้ง "ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน" เพื่อให้เป็นศูนย์กลางให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี แก่คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียน และลดค่าธรรมเนียมรายปีลง 50% เป็นเวลา 2 ปีให้แก่บริษัทจดทะเบียนที่ได้คะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อเป็นการยกย่องและจูงใจ

ปี 2546 - พัฒนาคุณภาพข้อมูลที่เปิดเผยต่อผู้ลงทุน โดยปรับปรุงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เพิ่มความเข้มงวดในการเปิดเผยข้อมูลงบการเงินและมีการขึ้นเครื่องหมาย SP และ NP ในการฉีที่มีการนำส่งงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีไม่แสดงความเห็นหรือแสดงความเห็นว่างบไม่ถูกต้อง

- ขยายฐานผู้ลงทุนคุณภาพ โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุน อีกทั้งได้ส่งเสริมบริษัทจดทะเบียนให้ดำเนินกิจกรรมนักลงทุนสัมพันธ์ และจัดสัมมนาบริษัทจดทะเบียนพบผู้ลงทุน

ปี 2547 - จัดกิจกรรมให้บริษัทจดทะเบียนได้นำเสนอข้อมูลของบริษัทให้แก่ผู้ลงทุนโดยตรง โดยจัดสัมมนาบริษัทจดทะเบียนพบผู้ลงทุน และจัดกิจกรรมนักลงทุนสัมพันธ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูลระหว่างตลาดหลักทรัพย์ฯ บริษัทจดทะเบียนและผู้ลงทุน

- การส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยให้คำปรึกษาแก่บริษัทจดทะเบียนที่กำลังเข้าจดทะเบียนและองค์กรอื่นที่สนใจ และได้จัดการสัมมนาให้ความรู้ด้านนี้อย่างต่อเนื่อง

- ขยายเวลาสนับสนุนบริษัทจดทะเบียนให้เข้าโครงการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance Rating: CG Rating) ที่ดำเนินการโดย

บริษัท ไทยเรทติ้ง แอนด์ อินฟอรมชัน เซอร์วิส จำกัด (TRIS) โดยสนับสนุนลดค่าธรรมเนียมรายปี ในอัตรา 50% เป็นเวลา 2 ปี แก่บริษัทจดทะเบียนที่ได้รับผลการจัดอันดับที่ดี

- ร่วมกับสำนักงาน ก.ล.ต. สนับสนุนโครงการ Baselineing Corporate Governance Practice of Thai Listed Companies ในการประเมินผลบริษัทจดทะเบียน

อีกทั้ง มีแผนแม่บทพัฒนาตลาดทุนไทย ฉบับที่ 2 (2549 - 2553) ของ ค.ส.ท. สรุปได้ดังนี้ ในส่วนแผนการดำเนินการตลาดตราสารทุนได้สนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนมีการจัดกิจกรรมนักลงทุนสัมพันธ์และขยายช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลโดยผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ผู้ลงทุนได้เข้าถึงข้อมูลอย่างกว้างขวาง พร้อมกันนี้ในส่วนแผนการดำเนินการบริษัทจดทะเบียน ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นมาตรฐานบรรษัทภิบาลที่ดี ในประเด็นการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่ดี

ในปี 2549 นี้ ก.ล.ต. ได้ริเริ่มการประเมินคุณภาพการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี (Annual General Meeting: AGM) ของบริษัทจดทะเบียน ประจำปี 2549 เป็นปีแรกขึ้นภายใต้ “โครงการจัดประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี” โดยพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีของบริษัทจดทะเบียน ทั้งก่อนการประชุม, วันประชุมผู้ถือหุ้น และภายหลังการประชุมผู้ถือหุ้นในระดับการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ เพื่อยกระดับสิทธิของผู้ถือหุ้นไทยให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นสิ่งที่จะพัฒนาตลาดทุนไทย และบรรณาการให้บริษัทจดทะเบียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดประชุม AGM อาทิ การเผยแพร่ข้อมูลในหนังสือนัดประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมผ่านเว็บไซต์บริษัท หรือการอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิออกเสียง เป็นต้น โดยประเมินบริษัทจดทะเบียนปี 2549 ที่ปิดงบการเงินประจำปี 2548 และไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มฟื้นฟูกิจการ (REHABCO) และไม่ได้ถูกเพิกถอน (DELIST) จากการเป็นบริษัทจดทะเบียน อันเนื่องมาจากผลการประเมินของธนาคารโลก (World Bank) เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ด้านบรรษัทภิบาล หรือ CG-ROSC (Corporate Governance-Report on the Observation of Standards and Codes) เมื่อต้นปี 2547 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ลงทุนทั้งในและต่างประเทศได้ทราบถึงพัฒนาการในเรื่องบรรษัทภิบาลของตลาดทุนไทยอย่างถูกต้อง ซึ่งพิจารณาจากหลักการที่กำหนดโดยองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development) หรือ OECD Principles ทั้งนี้ โครงการนี้เป็นตัวสะท้อนให้เห็นว่าบริษัทจดทะเบียนมีการรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และการเปิดเผยสารสนเทศต่างๆ

บริษัทจดทะเบียนในฐานะบริษัทมหาชนที่มีผู้ถือหุ้นภายนอกมากมายเข้ามาเกี่ยวข้อง จำเป็นที่บริษัทควรจะมีนักลงทุนสัมพันธ์เพื่อทำหน้าที่สร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสื่อสารข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แก่ประชาชนทั่วไป ได้รับทราบ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงไปตรงมา เพียงพอ และทันเวลา รวมไปถึงระยะเวลาในการเปิดเผยเมื่อมีเหตุการณ์ต่างๆของบริษัทเกิดขึ้น ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ ตามกฎระเบียบข้อบังคับของ ก.ล.ด. และ ค.ล.ท. เพื่อให้สารสนเทศต่างๆ กระจายสู่บุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง และมีความเป็นธรรมต่อการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือการมีบรรษัทภิบาลที่ดีในระดับสากล

แม้ว่าปัจจุบัน งานนักลงทุนสัมพันธ์ในประเทศไทยจะเพิ่งได้รับความสนใจจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แตกต่างจากตลาดหลักทรัพย์ที่พัฒนาแล้ว อย่างประเทศสหรัฐอเมริกาหรือประเทศอังกฤษ ซึ่งประชาชนซื้อหุ้นหรือหลักทรัพย์เพื่อการลงทุนในระยะปานกลางหรือระยะยาว มากกว่าการซื้อหุ้นเพื่อเก็งกำไร ทำให้หน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์มีความสำคัญ และจำเป็นต่อบริษัทจดทะเบียนเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้ง การที่สัดส่วนของผู้ลงทุนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความเข้าใจในการลงทุนมากขึ้นในตลาดทุนของประเทศจากแผนแม่บทพัฒนาตลาดทุนไทย บทบาทของนักลงทุนสัมพันธ์ก็ยิ่งมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อบริษัทจดทะเบียนเพิ่มขึ้น ซึ่งแม้ตำราทางวิชาการในประเทศยังไม่มีการกล่าวถึง แต่มีการจัดการอบรม สัมมนาต่างๆ เกี่ยวกับงานนักลงทุนสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดการกระตุ้นบริษัทจดทะเบียนให้ตระหนักถึงคุณประโยชน์ และช่วยพัฒนาศักยภาพการสื่อสารของนักลงทุนสัมพันธ์ในปัจจุบันให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งงานวิจัยนี้ ก็มีความมุ่งหมายที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมส่งเสริมงานนักลงทุนสัมพันธ์ในประเทศ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของงานประชาสัมพันธ์ที่มีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน และมีบทบาทช่วยพัฒนาตลาดทุนไทยให้ก้าวเดินไปอย่างมั่นคง มีเสถียรภาพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป อีกทั้งบริษัทจดทะเบียนต้องปรับตัวให้มีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามมาตรฐานที่นักลงทุนต้องการ นอกจากจะเกิดประโยชน์กับตัวเองแล้ว ยังส่งผลต่อความน่าเชื่อถือระดับประเทศด้วย

เมื่องานนักลงทุนสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญทั้งต่อบริษัทจดทะเบียน นักลงทุน และยังเป็นหนึ่งในการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งตลาดหลักทรัพย์สนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนถือปฏิบัติ ดังนั้น ศักยภาพการสื่อสารของงานนักลงทุนสัมพันธ์ในการยกระดับบรรษัทภิบาลของตลาดทุนไทย จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่ง เพื่อที่จะทราบถึงสถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทยจดทะเบียนในปัจจุบัน ในด้านบทบาท การสื่อสาร ช่องทางการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์ และทิศทางการดำเนินงานในอนาคต การวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งที่จะสำรวจ

เปรียบเทียบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียน ทั้งในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) และช่องทางการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์บริษัทจดทะเบียน, ช่องทางการสร้างความสัมพันธ์ ทั้งนี้ เพื่อที่จะเป็นแนวทางต่อการพัฒนางานด้านนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียน อันจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องบรรษัทภิบาลที่ดีของตลาดทุนไทยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาบทบาทและภารกิจของงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาแนวโน้มของงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในอนาคต
4. เพื่อศึกษาเกณฑ์การประเมินผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้ลงทุนตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์
5. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของสถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนฯ ช่องทางการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์บริษัทจดทะเบียนฯ และช่องทางการสร้างความสัมพันธ์
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบริษัท สถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์ ช่องทางการสร้างความสัมพันธ์ และช่องทางการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์บริษัทจดทะเบียน

ปัญหานำการวิจัย

1. บทบาทและภารกิจของงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นอย่างไร
2. แนวโน้มของงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในอนาคตจะเป็นอย่างไร
3. สถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนๆที่แตกต่างกัน มีช่องทางการสร้างความสัมพันธ์และช่องทางการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์บริษัทจดทะเบียนแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. สถานภาพของบริษัท สถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์ ช่องทางการสร้างความสัมพันธ์ และช่องทางการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และสัมพันธ์กันอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. สถานภาพของบริษัทจดทะเบียนๆ แตกต่างกัน มีการมีผู้รับผิดชอบงานนักลงทุนสัมพันธ์ในบริษัทจดทะเบียนๆ แตกต่างกัน
2. สถานภาพของบริษัทจดทะเบียนๆ แตกต่างกัน มีโครงสร้างการทำงานของนักลงทุนสัมพันธ์ในบริษัทจดทะเบียนๆ แตกต่างกัน
3. สถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์แตกต่างกัน มีช่องทางการสร้างความสัมพันธ์แตกต่างกัน
4. สถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์แตกต่างกัน มีช่องทางการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์บริษัทจดทะเบียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวมทั้งการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม โดยจะเป็นการศึกษาถึงศักยภาพการสื่อสารของงานนักลงทุนสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ กฎระเบียบข้อบังคับที่เหมือนกันเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) รวมทั้งหลักการ กำกับดูแลกิจการที่ดีของ ค.ล.ท. เฉพาะหมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส อันจะมีผลต่อ การยกระดับบรรษัทภิบาลตลาดทุนในประเทศไทย

ขอบเขตในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเฉพาะบริษัทธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2549 เท่านั้น ซึ่งไม่รวมกลุ่ม บริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group) และบริษัท ที่เคยอยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการ (REHABCO) ตามมติคณะกรรมการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2549 ซึ่งได้ย้ายหลักทรัพย์ไปหมวดปกติแต่ ยังคงเป็นบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้เหตุแห่งการเพิกถอนหมดไป ซึ่งมีการขึ้น เครื่องหมาย NC (Non-compliance) ทั้งหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ซื้อขายหลักทรัพย์ได้และ หลักทรัพย์ที่ห้ามการซื้อขาย ซึ่งมีการขึ้นเครื่องหมาย SP (Suspension) ซึ่งพิจารณาจากข้อมูลของ ค.ล.ท. ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2549 ที่ดำเนินการกับหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในหมวด REHABCO โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 34 บริษัท (แม้ว่าบางบริษัทในกลุ่มนี้จะขอฟื้นเหตุเพิกถอนและ ปลดเครื่องหมาย NC แล้วในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนกันยายน 2549 ก็ตาม)

2. การศึกษาเกณฑ์การประเมินผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้ลงทุนและการเปิดเผยสารสนเทศตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การ ประเมินผลเฉพาะปี 2549 ซึ่งเป็นปีล่าสุดเท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ศักยภาพการสื่อสาร

หมายถึง บทบาทและภารกิจของนักลงทุนสัมพันธ์ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีและการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนฯ รวมทั้งทิศทางการดำเนินงานในอนาคต

นักลงทุนสัมพันธ์

หมายถึง เจ้าหน้าที่ของบริษัทจดทะเบียนฯ ที่ทำหน้าที่จัดการและสื่อสารสาระสำคัญของข้อมูลของบริษัทให้แก่ผู้ที่ต้องการ เช่น ผู้ถือหุ้น นักวิเคราะห์ และผู้ลงทุนทั่วไป โดยมีจุดประสงค์ที่จะเพิ่มมูลค่าของบริษัท และสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของบริษัทไปยังตลาดหลักทรัพย์หรือเท่ากับราคาหุ้นของบริษัท

การยกระดับบรรษัทภิบาล

หมายถึง การเสริมสร้างให้ตลาดทุนไทยมีระบบที่มีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และเป็นพื้นฐานของการเติบโตอย่างยั่งยืน เพื่อให้ผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศมีความเชื่อมั่นต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและบริษัทจดทะเบียนฯว่า มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีและให้เกิดการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ถูกต้องเที่ยงตรงและโปร่งใส

ตลาดทุนไทย

หมายถึง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต.ล.ท.) และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยเป็นสถาบันที่กระทรวงการคลังจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการตลาดหลักทรัพย์ เป็นสื่อกลางที่ช่วยส่งเสริมการระดมทุนในการก่อตั้งธุรกิจใหม่ หรือธุรกิจที่จะขยายกิจการ โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมถึงเป็นสื่อที่ช่วยสร้างความเข้าใจในการบริหารเงินออมส่วนบุคคลให้แก่ประชาชน

บริษัทจดทะเบียนฯ

หมายถึง บริษัทมหาชนจำกัดประเภทต่างๆ ที่จดทะเบียนหลักทรัพย์ของบริษัท เพื่อให้มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งจดทะเบียนเป็นสมาชิกในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หรือตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2549 เท่านั้น โดยไม่รวมกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group) และบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้เหตุแห่งการเพิกถอนหมดไป ซึ่งมีการขึ้นเครื่องหมาย NC ทั้งหมด

สถานภาพของบริษัทจดทะเบียนฯ

หมายถึง ลักษณะของบริษัทจดทะเบียนฯ ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับระยะเวลาการจดทะเบียน, ประเภทบริษัทใน SET 50/ SET100/ SET/ mai และประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ประกาศไว้

ระยะเวลาการจดทะเบียน

หมายถึง จำนวนปีที่บริษัทเป็นบริษัทจดทะเบียนฯ เริ่มนับตั้งแต่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้รับหุ้นสามัญของบริษัทต่างๆ เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จนถึงปี 2549 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

SET 50

หมายถึง หุ้นสามัญ 50 ตัวแรกที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่ ต.ล.ท. กำหนดและประกาศรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้ในการคำนวณค่าดัชนี SET 50 ระหว่างวันที่ 1 ก.ค. 2549 ถึง 31 ธ.ค. 2549

SET100

หมายถึง บริษัทขนาดใหญ่ 100 อันดับแรกที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่ ต.ล.ท. กำหนดและประกาศรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้ในการคำนวณค่าดัชนี SET 50 ระหว่างวันที่ 1 ก.ค. 2549 ถึง 31 ธ.ค. 2549 โดย 50 บริษัทแรกก็คือ บริษัทที่อยู่ในกลุ่ม SET50 นั่นเองซึ่งจะไม่นำมานับรวมใน SET 100 เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

SET

หมายถึง บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งไม่นับรวมบริษัทที่ได้รับการจัดให้อยู่ใน SET 50 และ SET 100 ระหว่างวันที่ 1 ก.ค. 2549 ถึง 31 ธ.ค. 2549

mai

หมายถึง บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ที่จัดตั้งภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อเป็นตลาดทางเลือกในการระดมทุนระยะยาวของธุรกิจ โดยได้เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2542

ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group) และหมวดธุรกิจ (Sector)

หมายถึง ลักษณะของบริษัทจดทะเบียนฯ (หุ้นสามัญ) โดยไม่รวมถึงตราสารทางการเงินอื่นๆ และบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group) ที่ได้มีการจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ในระดับกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 8 กลุ่ม ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของหมวดธุรกิจ ที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจและแนวโน้มที่จะเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันมาไว้ด้วยกัน เพื่อเป็นการให้ข้อมูลในภาพรวมแก่นักลงทุนโดยทั่วไป

สถานภาพงานนักลงทุนสัมพันธ์

หมายถึง โครงสร้างการทำงานและโครงสร้างหน่วยงานของนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนฯ

การมีผู้รับผิดชอบงานนักลงทุนสัมพันธ์

หมายถึง การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่นักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนฯ

โครงสร้างการทำงานของนักลงทุนสัมพันธ์

หมายถึง สภาพหรือลักษณะการจัดเจ้าหน้าที่ในการทำหน้าที่หรือรับผิดชอบงานนักลงทุนสัมพันธ์

ช่องทางการสร้างความสัมพันธ์

หมายถึง ระดับที่บริษัทจดทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมบริษัทจดทะเบียนพบผู้ลงทุน, การประชุมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์, โรดโชว์/การประชุมทางโทรศัพท์, การเยี่ยมชมบริษัท/พบปะกับผู้บริหาร และการติดต่อนักลงทุนสัมพันธ์โดยตรง เพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน

กิจกรรมบริษัทจดทะเบียนพบผู้ลงทุน

หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมบริษัทจดทะเบียนพบผู้ลงทุนตามวันและเวลาที่ ต.ล.ท. จัดขึ้นในไตรมาสที่ 3/2548, 4/2548, 1/2549 และ 2/2549 เท่านั้น

การติดต่อนักลงทุนสัมพันธ์โดยตรง

หมายถึง เบอร์โทรศัพท์และ/หรืออีเมลล์ของนักลงทุนสัมพันธ์ที่ใช้ติดต่อนักลงทุนสัมพันธ์โดยตรง โดยมีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ

ช่องทางการเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์

หมายถึง ระดับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี, รายงานประจำปี, แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี, งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน, คำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการ, มติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น, ข้อมูลราคาหุ้นและปริมาณการซื้อขาย และข่าวบริษัทสำหรับนักลงทุน ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์บริษัทจดทะเบียนทางอินเทอร์เน็ต

กฎระเบียบข้อบังคับ

หมายถึง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (รวมทั้งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม), ประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ต., ประกาศสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต., หนังสือเวียนของ ก.ล.ต., ประกาศ ข้อบังคับ กฎและระเบียบต่างๆ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ในหมวดการเปิดเผยข้อมูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลที่ได้รับจากการวิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงรูปแบบและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance) ระดับนานาชาติ
2. จากผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการสื่อสารของนักลงทุนสัมพันธ์ในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีและความเข้าใจที่ถูกต้องต่อนักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
3. เป็นประโยชน์และแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักลงทุนสัมพันธ์ และการสร้างบรรษัทภิบาลที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเรื่องอื่นๆ ต่อไป